

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
 Egy hóra . . . . . 1 kor.
 Negyedévre . . . . . 3 . . . . .
Vidéken: . . . . .
 Egy hóra . . . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . . . 4 . . . . . 50 . . . . .

Felolvasó szerkesztő:
Dr. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRÖNÖVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

A debreczeni főiskola válsága.

— Küzdelem az állam segély körül. —

A magyar reformátusoknak ma már csak három olyan főiskolájuk van, melyet sikerült megóvni a külső befolyásoktól, a melyek falai között a legmagyarabb egyház önállóan rendelkezhetik, esetleges veszedelmek idején mint érintetlen bástyásházakban, még védekezhetik is.

A pataki, enyedi és debreczeni főiskolákban van még érintetlenül fentartva az önrendelkezési jogunk; de csak egy hajszálon mult, hogy a debreczeni főiskolát az államsegély igénybevételével a többi iskoláink mellé a kormány járszalagjára nem fűzték.

Lehangoló jelenet volt ez, midőn protestáns tanárok az államsegély tálcenséjéért a szent örökséget Ézsau módjára engedték volna oda. De viszont felemelő volt, hogy más református kitünőségek meg, a pártállásaikból kifolyó ellentéteket teljesen félretéve, együttesen keltek védelmére; hogy a több százados multu, dicső főiskolát a régi hagyományos alapon és függetlenül, külső beavatkozástól menten, a netalán támadható veszedelmek idejére utolsó bástyásházként tartásuk fent.

Keserű szavakkal most nem akarunk senkit sem bántani, nem akarjuk vágni az államsegély barátait sem; mert abban igazok van, hogy az ősi főiskola válságokat él. Ebből azonban az igazi kálvinista felfogás szerint nem az következik, hogy az államsegélytál lencséjéért Ézsauként eladjuk, feladjuk az ősi örökséget, iskolánk függetlenségét; hanem inkább az, hogy a magunk erejéből keressük a válság megoldását, egyrészt az igényeknek a tényleges erőhöz eryeztetésével; másrészt a főiskola pénzeinek korszerű befektetések útján czélszerűbb gyümölcsötetésével és a főiskola számos földbirtokait a jelenlegi nagy bérletrendszer megváltoztatásával a magyar református kisgazdák kezére adván, a mitől magában véve is nagyobb jövedelem emelkedés várható a faji érdekeknek az istápolására is kihatólag.

A főiskola több százados önren-

delkezéseinek és hagyományainak megtartalmazására a legsúlyosabb, döntő szavakat György Endre mondotta, a kinek még Mezőssy Béla, Kiss Albert, Uray Imre, Padrah Sándor segédkeztek a legjobb meggyőződések szerint.

E nagyjelentőségű és kihatású küzdelemről az alábbiakban számolunk be.

A tiszántuli egyházkerületi közgyűlés tárgysorozatának 59. f) pontja alatt foglaltatnak „a július 11. diki és november 3-iki igazgatótanácsi ülések fölterjesztései a főgymnázium és tanítóképző intézet állami segélyezése tárgyában”, a melyre vonatkozólag Sass Béla terjesztette elő az igazgatótanács határozati javaslatát, hogy fogadják el a kultuszminiszterileg megajánlott 300 ezer koronás segélyt az új építkezésekre és szükséges beruházásokra, másodsor, hogy a főgymnázium és a tanítóképző évi szükségleteire az 1883. évi 33. törvényczikk alapján vegyék igénybe az iskolai állam segélyt is, ennek megszerzése végett érintkezésbe lépve a kormánnyal.

Az igazi református férfi.

György Endre a javaslat második részét nem fogadja el, hogy tudniillik az államsegélyt az iskola fentartására igénybe vegyék. Mert akkor egyrészt kötelesek az állami tanrendet elfogadni, másrészt a tanárok kinevezését is az állam magának tartja fent. Ellenben az építkezési kölcsönt elfogadja, mert az nem érinti az egyház autonómiáját.

A mi iskolánk egyik utolsó református iskola, a mely még önkormányzati alapon áll fent; ezt tehát tent is kell tartani. Beszéde folyamán kitér a tanrendünk berendezésére is, mely részben egyezik az állammal, de mig most *önelhatározásunk* folytán, addig jövőre feltétlenül vetuénk alá magunkat az állami tanrendnek.

A tanári kinevezésekre is igen figyelemre méltó észrevételeket tett; mert daczára az állam jóindulatának, már eddig is ellentétes szellemek merültek fel ebből az államsegélyes iskolákban. Ezt a szellemet legalább az utolsó iskolánkba ne vigyük be, mert ezáltal iskolánk szellemének a vezetését szolgáltatnánk ki bizonytalan jövőnek. Figyelemmel kísérvén az újabb idők megnyilvánulásait, a protestáns közszellem hanyatlását észleli; de az még jobban aláhanyatlik, ha most az ál-

lamsegély elfogadásával ingert adunk a protestáns áldozatkészség bedugulására és ha mind szűkebb járszalagra kötjük magunkat az állammal szemben, ekkor meg többé áldozatkészségre nem is számithatunk; mert a külső segély elposványosítja az erőt és hovatovább minél jobban abba a függésbe sülyedünk, a mely ellen az apáink századokon át küzdöttek. Ugyanis a határozati javaslat második részét elfogadván, akkor azzal is le kell számolnunk, hogy az *államsegély állandó lesz* és azzal függésünk is mind nyomasztóbb lesz. A protestáns iskolákban az 1888. évi 33. törvényczikk alapján az állami politika fog érvényesülni a maga hullámcsapásaival együtt, úgy hogy odáig fogunk jutni, hogy legvégül az iskola sem lesz a miénk.

Hangsúlyozza, hogy nem a mai kormányról van szó, nem a mai kormány iránt van agálylyal, hanem az institucziót nézi, a melyből legalább ezt az egyet minden egyházkerületben érintetlenül kell fentartani, bár meg van győződve arról is, hogy a pénzügyi okok csakugyan fenforognak és mindenestre kellemesebben, kényelmesebben lehetne berendezkedni az államsegélylyel. Azt is elősmeri, hogy a kormányokról eddig aggályra nem merült fel semmi ok, mindamellett egy több évszázados multu iskolát feladni, hol a végső anyagi szükség nem állott be, a legvégzetesebbnek tartja; mert nem lehet tudni, hogy miféle változásokat hozhat a kormányzásban a jövő. Azért a javaslatnak csakis az első részét, az építési kölcsönre vonatkozó részt fogadja el, de a második részt: a főiskola fentartási segélyezését elvetni kéri. (Éljenzés! Helyeslés.)

Az államsegély szöszólól.

Papp Imre az államilag segélyezett iskolák védelmére mondott lapos beszédet. Maga is örvendene, ha egy-egy immunis intézetet fenttarthatna az egyház; de mivel a tanrend, mint a tanárok tekintetében lépést kell tartani az állam igényeivel, az állam segítségére is szükség van. Egyébként a jövő felől is jobb reményvel van, mint György Endre.

Dóczy Imre beszédét vitával kezdi. Vitára kel György Endre gondokkal, ki felszólalását azzal végezte, hogy ha belemernek a segélybe, akkor örökre állami függés-

Mesés olcsó árban eladatnak

a raktáron lévő összes téli férfi- és gyermek ruhák

Gerő

➤ férfi ruha áruházában, <

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)

ben marad az iskola. Ámde nézzünk már egyszer komolyan a szemébe az államsegély kérdésének. Az bizonyos, hogy égetők a bajok! És midőn a seb felszakad, ilyenkor mindig az államsegélyt említik fel, mint végsegélyt. Pedig ha így vagyunk, akkor nézzük meg már közelebbről, hogy csakugyan olyan veszélyes-e ez az államsegély? Először is a kinevezéssel hogy vagyunk? A fentartó testület ajánl egy vagy több tanárt és a kormány ezek közül nevezhet ki. Ebben tehát nincsen veszedelem; sőt szerinte az államsegély és állami befolyás a protestáns szellemre sincsen befolyással. Ez a vad méltatlanul érinti az állami segélyes iskoláink testületét is. Az ő tapasztalata szerint az államsegélyes gimnáziumokban korrekta a protestáns szellem, sőt talán még jobb is. Ha ilyen módon a tanárok kinevezése nem veszélyes; akkor a tanterv berendezés kérdésének is nézzünk a szemébe. Igaz, hogy jöhetnek a veszélyes idők! De az államsegélyes szerződésben ki van kötve az is, hogy az állami tantervön kívül, a felekezet is taníthat kisebb vagy nagyobb méretekben tetszése szerinti tantárgyakat is. Dicséri ez állami tanterv magas színvonalát, a melyet például mutathat a felekezeti iskoláknak is. Bizik a magyar kálvinizmusban is, ha veszély tűnik fel, hogy erős lesz eldöbni az államsegélyt, a melyhez való jogát a segély dacára is fentarthatja. A protestáns szellemre az államsegély azért sincsen befolyással, mert a tanárok teljesen a felekezeti hatóság alá vannak rendelve. Végül kijelenti, hogy megvan győződve arról is, hogy az államsegély elvetésével a főiskola sülyedését készítik elő.

Ausztriából fenyeget a veszedelem.

Mezőssy Béla szerint hozzáképest még György Endre is rózsásnak látja a jövőt. Szép a Dóczy igazgató jöreménykedése is, de a György Endre által nagy tudással, megfigyeléssel, politikai előrelátással vázolt jövő esélyei igenis bekövetkezhetnek. Ausztriában már a katolikus keresztény szocialista párt a népiskolai javaslattal megkezdte a támadást a szabadelvűség ellen; majd a középiskolákra is rátérnek. Ott egy öttagú bizottság önkénye alá akarják rendelni az iskolák és oktatók létét. Nem akar itten politizálni, de az tény, hogy a trón jövő ura Ausztriában minden katolikus egyletnek és mozgalomnak védnöke, sőt ott már is ez a politikája érvényesül; azt hiszi, hogy belátható időn belül ez a politika Magyarországon is érvényesülni akar; tehát számoljunk ezzel is.

Egyetért abban mindenki, hogy a főiskolát sorsára hagyni nem lehet, éppen azért helyesli, hogy az építési segélyt igénybe vegyék, bár felőle még feltételezhetik, hogy a mai kormánytól is tartással van, a mit azonban György Endre felől talán csak nem teteleznék fel (Derűlttség); az építési segélyt tehát elfogadja ő is, de a fentartási segély elhárítását illetőleg György Endrével együtt tart. A törvényes jogokra hivatkozik Dóczy igazgató, de ő maga emlékszik olyan törvényre, a melynél fogva visszautasíthatja a kormány az egyház ajánlottát. Példával is szolgál az agitátorok felől, már pedig a jövőben az osztrák oktatásügyi irányt bizonyosan erőszakolni fogják nálunk is, a midőn majd nem egy Berzeviczy lesz

a miniszter és bekövetkezhetik, hogy majd a Dóczy szellemében működő tanárt is veszedelmének tartja a jövő rendszere, és az egyház által ajánlott tanárt egyszer-kétszer visszavetvén, majd az inye szerinti alakot nevezi ki helyette. Ez az ausztriai irány, sajnos, nálunk is lábra fog kapni, azért ahoz, hogy a debreczeni iskolát lekösse: nem járulhat hozzá, hanem melegen és nagy örömmel üdvözli György Endrét felszólalásáért.

Személyes kérdésben.

Dóczy Imre személyes kérdésben szólal fel. Magyarazza az állami beavatkozás határait. A vázolt sőt aggodalmak, szerinte, az államsegély igénybe vételének eldöntésénél nem jöhetnek figyelembe.

Az állam segély mellett.

Bartha Béla dr. ki mint mondja, ösmeri a kollegium anyagi helyzetét szintén az állam segély mellett szólalt fel; bár kijelenti, hogy örömmel haligatta ugy György Endre, mint Mezőssy nemes célzatu szavait; mégis ő tárgyiokoknál fogva más végkövetkeztetésre jut. — Dóczy szakzerűleg eléggé megvilágította a kérdést; ő meg törvényeket olvas fel, hogy megvilágítsa a felekezet jogainak a bizosítékait és a felekezeti iskolákkal szemben az állam jogait és azt bizonyítja, hogy a törvényekben is megvan a foganttyu, olyan időben, az üldözésekre. Majd zugas között magyarázza az az ország függetlenségére vonatkozó köteleket, törvényeket; melyek alapján ime az ország virágozik, fejlődik; tehát az államsegély igénybe vételétől sem az egyházat, sem az iskolát nem félti. Ellenben az a tény, hogy a közoktatás terén fokozatosan fejlődnek az igények és a haladó korszak elme megakasztani nem lehet sem a debreczeni, sem a pataki, sem az enyedi iskolák kedvéért. Használják ki tehát a kínálkozó alkalmat; hisz ha az alkotmányunkat összetépik, akkor ugyis mindnyájan ott lesznek ezen harcban az iskolák tanárai és ifjai is. Az államsegély igénybe vételének szükségessége mellett felhozza, hogy ime annak a sokat emlegetett protestáns áldozatkészségnek a forrása már is bedugult, pedig még nem vettük igénybe az államsegélyt. Ösmereti az utóbbi évek adományait és szomorú eredményeket mutat fel; majd attér a főiskola anyagi helyzetének számadatokkal való megvilágítására és deficitet helyez kilátásba, még pedig évről-évre emelkedő arányban. Másrészt kimutatja, hogy a főiskola pénzei sem gyümölcsöznek kellőképpen; sőt évről-évre rosszabbodik a helyzet; mert az igények meg évről-évre emelkednek. Most ugyan a törlesztéses-kölcsönök behozatala enyhíti a helyzetet, de teljesen nem orvosolja. Kéri, hogy az iskola fejlődését tekintvén, fogadják el az igazgatótanács határozati javaslatát.

György Endre indítványa.

Dégenfeld József gróf, elnök bejelenti, hogy György Endre a következő írásos indítványt adta be:

Mondja ki az egyházkerület közgyűlése, hogy az igazgató tanács határozati javaslatának második, az állandóan igénybe veendő államsegélyre vonatkozó részét nem fogadja el; hanem utasítja az igazgató tanácsot, hogy a jelen alapon munkálja tovább a főiskola ügyeit.

György Endre.

Erős, de igaz szavak.

Uray Imre a mai magyarhoni viszonyok jellemzésére felemlíti, hogy az utolsó baktertől kezdve arra törekszik mindenki,

hogy az államtól egy-egy cseccet elkaphasson és azt rághassa. Ez az eset most is. Hamis mederhen folyik a vita. Mindenki azt vitatja, hogy mi volna czélszerűbb? Hisz ha a kutyának pénze volna, mindennap húst enne; hanem az is okos igazság, hogy addig nyújtózkodjunk, ameddig a takarónk ér. Azonban úgy látja, hogy itt nagyobb az étvágy, mint amennyi az enniláló. Pedig furcsa önállóság az, midőn felülről tartják a tarisznyát. Fáj a lelke azért az átengedett 30 iskoláért is; mert maga Tisza Kálmán megmondta Pápán, (midőn már nem volt miniszterelnök, csupán főgondnok!) hogy az utolsó esetben vegyék igénybe az állami segélyt; mert az állam olyan: egy garasért kettőt követel. Tisza, mint igaz kálvinista ember mondta ezt, amikor már nem volt miniszter. Elősméri, hogy az új beosztás szerint a jövő merő czukros káshagyból állana; de aggodalmait nem folythatja el és azt kívánja, hogy a debreczeni főiskolát, mint érintetlen kálvinista intézményt tartásuk fentjelen keretében; ha szükség van itt másik gimnáziumra, állítsa fel azt az állam; de az anyaintézetet óvják meg a külső behatásoktól. (Zajos helyeslés, tetszés.)

Kiss Albert az államsegély ellen.

Kiss Albert megnyugvással hallotta Barthától, hogy az államsegélyes iskolákban is kifogástalan a protestáns szellem; de viszont Bartha Béla azt is mondta, hogy a középiskolai törvényekben megvan a foganttyu az üldözésekhez is; ennél többet Mezőssy Béla sem mondott. Önkormányzatunkat a törvény biztosítja; de ha legkisebb jogról is lemondunk, akkor magunk törtünk részt a bekövetkező támadásoknak. Nehéz olyan jogot megvédeni, a melyről már egyszer lemondunk, nehezebb, mint a melyet érintetlenül tartottunk fent. A mi a többet taníthatás jogát illeti, abban vigasztalást sem találhat; mert így is túlterhelés forog fent.

Ami az anyagiakat illeti, kijelenti, hogy 10 év óta küzdött a jelenlegi katasztrófas rendszer ellen; de itt az orvoslást nem az államsegély adja meg. A felemlített bajokat mi eredményezte? Nem vádképpen említi fel, a baj; azért nőtt meg, mert örönnel nem vetettünk számot; a tanári fizetések emelésével az országmokat megcsökkentettük. Belementünk párhuzamos osztályok felállításába, melyeknek a tovább fejlesztése nem olyan égető szükség, hogy az államsegélyt ezért igénybe vegyünk; hisz a környékben mindenütt vannak középiskolák, pedig ha ezzel leszámoltunk, ez már magában véve szünteti a deficitet. A tanári korpólék emelését 100 ról 200 forintra sem ösmeri el olyan égetőnek, hogy ezért az államsegélyt igénybe vegyék. Az építkezési és beruházási államsegély igénybe vételével nagy terhektől szabadulnánk meg, ezt el is fogadja. Részletezi az előnyeit; majd rátér, hogy milyen visszaható volna a debreczeni iskolának segélyt kérni most, mikor egy nagy czélt, az egyetem létesítését tűztük ki, ugyanekkor iskolai államsegélyt kérni összeegyeztethetetlen a mozgalom népszerűsítésével.

A paralel-osztályokat nem kell forszírozni, midőn erőket túlhaladja. Elhangzott nyilatkozatok kapcsán kijelenti, hogy Tiszával való személyes érintkezés után mondhatja, hogy Tisza Kálmánnak is az volt a tanügyi politikája és elve, miszezint

legalább az államil, ha is. A sátegyék tartóknalapítók alapítvázi jogdezeni. I megelégl elfogadlyeslés.)

Pa most m gényebli kor inn elhangz jegyzés szerent árák kezelé vetni a iskola semmi inkább tyák.

G államse szélyez It csal jó legy fentart Semmi aggály tot mu valami vót ille fenfordo vegyük nosz c kifogás visszau autonó szó. I segély intézet de akk fogadn hogy v bajoko

G lem k már s vita n hivatka Örü, Kiss

A emlite gélyel össze szágo hogy form sittas kor ről a esetbe

hogy lát. P párhutb. i

legalább 2—3 intézetünket tartsuk fent az állami, a külső befolyástól érintetlenül, ha már a többi iskolánkat elejtettük is. A sárospataki iskolára hivatkoztak, hát tegyék ki az ügyet előkészítés végett a fenttartóknak, az egyházmegyéknek is; hisz az alapítók is feltételek kikötése mellett tették alapítványukat, amelyekben az önkormányzati jogot kikötötték; őket is meg kell kérdezni. De idáig nem megy el most, hanem megelégszik a György Endre indítványának elfogadásával. Ajánlja elfogadásra azt. (Helyeslés.)

Egy erős hasonlat.

Padrah Sándor érdekesen fejtegeti, hogy most midőn az állam segítségével a legszegényebb egyházakról leemelik a terhet, ekkor innét is várható támogatás; majd az elhangzott ellenérvekre tesz részletes megjegyzéseket; szerinte a *gazdálkodási rendszeren kell változtatni. A takarékpénztárak közül egy sem fizet rá a vagyon kezelésére.* Végesetben adóban is ki lehet vetni a szükségletek fedezeti összegét. *Az iskola függetlenségét nem áldozná fel semmiért.* Drasztikusan kifejezve: *legyünk inkább éhező vadak, mint hizott kutyák.* György Endre indítványát pártolja.

Az államsegély barátja.

Géressy Kálmán a középiskolánál az államsegély igénybevételével semmiféle veszélyeztetését nem látja az autonómiának. Itt csak egy kíváncsi van, hogy az iskola jó legyen. Az állam csupán, mintegy a jogfentartási egy aranyat köti ki magának. Semminemű gyanakodásra nem forog fent aggály; az állam eddigéig is csak jóakaratot mutatott iskoláinkkal szemben. Ha csak valami titkos dolog nincs a levegőben a jövőt illetően, ma semmi aggályt nem lát fenforogni, hogy az államsegélyt igénybe vegyék; mert hisz az államnak semmi gonosz céljai nincsenek, nem is lehetnek. A kifogásolt tanár pályázót, mint az egyház visszaütését, úgy a miniszter is; de az autonómiát sértő jogtalanságaról nem lehet szó. Itt az a főkérdés, hogy kell-e államsegély vagy nem? Meltányolja, hogy 2—3 intézetünk államsegély mentes maradjon; de akkor a nyugdíjat sem kellett volna elfogadni. (Szavazzunk!) A helyzet olyan, hogy vagy államsegélyvel vagy anélkül a bajokon segíteni kell.

György Endre zárszava.

György Endre a legnagyobb figyelem között él a zárszóval (bár azeelőtt már sokan zajongtak a hosszúra nyult vita miatt!) helyesléssel említi, hogy hivatkozás történt Tisza Kálmánra. Örül, hogy a választ feleslegessé tette Kiss Albert.

A protestáns áldozatkészségről felémelt szomorú adatok a külső segélyek igénybevételével kapcsolhatók össze. *Nyíltan kimondja, ha az országos törvényhozás elhatározza, hogy minden felekezeti iskola egyformán szabályoztassék és államosítottassék, (nemzetiségi iskolák!) ekkor nem zárkozik el; de eddig erről a fényes multu iskoláinkról jelen esetben nem mondhat le.*

Gunyoros nevetéssel fogadták, hogy jelen alapon fejlessék az iskolát. Pedig a tanári fizetések rendezése, párhuzamos osztályok, vagyonkezelés stb. is ezen az alapon történt. Ennek

a fejlődésnek a mult hagyományai alapján kell történni; ha azt akarjuk, hogy a kétséges jövőnek iskolánkat ki ne szolgáltassuk. Meltányolja a tanügyi szempontokat is a különféle szükségleteivel, ezeket érezi is; *de itt csak az a kérdés, hogy megelégszünk-e lassubb, de saját erőnkkel való fejlődéssel a hagyományokon, vagy hogy azzal szakítva a bizonytalanba lépjünk,* mikor a százados tapasztalatok után a jövő veszedelmek sincsenek kizárva; mert *kibiztosíthat arról, hogy a kormány érdeke, mindig azonos lesz-e egyházunk és hazafiságunk érdekével?* Mivel ez nincs biztosítva; ezért kell a régi alapon maradni. Kéri indítványának elfogadását. (Zajos éljenzés. Taps!)

Névszerinti szavazás elrendelése.

Degenfeld József gróf főgondnok a vitát berekesztvén, kimondja, hogy miután a határozati javaslat első része (az építési államsegély!) ellen senki sem szólalt fel, azt elfogadottnak jelenti ki. (Helyeslés.)

A határozati javaslat második része vitássá válván, mert György Endre gondnok erre vonatkozólag ellentétes indítványt nyújtott be, szavazást rendel el. Még pedig 12 tag írásbéli kérelmére a névszerinti szavazást rendeli el. Az igazgató-tanács határozati javaslatának vonatkozó részét bocsátja szavazás alá; a kik elfogadják igennel szavaznak, ha a nemmel szavazók lesznek többségben, akkor ez a javaslat elesik, helyette a György Endre indítványa szeriát, vagyis a fentartási államsegély ellen dönt a közgyűlés. (Helyeslés.)

Az izgalmas döntés.

Midőn a szavazásra került a sor, már sokan távoztak; a döntés igen izgalmasan folyt le. Eleinte az államsegély ellenzői voltak többségben és egyik-egyik szavazót lelkesen meg is éljeneztek; hanem a midőn a tisztviselőkre, az iskolák tanár küldötteinek a szavazására került a sor, ekkor az államsegélyes határozat (a mely részben a tanárok érdeke is volt!) pártolónak a többsége, mintegy 14 (az az tizenegy) tanári szavazattal rugtatott előbbre, úgy hogy a koczka jobbra vagy balra fordulása valóban csakis egy hajszálon mult.

A szavazás a jegyző névszerinti felhívására történt.

Az első „nem”-szót a fentartási államsegély ellen, a mely az autonómiát temette volna hinárjába, az ifju esperes, dr. **Baltazar Dezső** adta le, — megéljenezték.

Megéljenezték a daliás Papp Tibor doktort, a szigeti jogakadémia igazgatóját, és az eszményi kálvinista tudóst, az öreg Balogh Ferenczet is, a kik magasabb szempontokra emelkedtek és nemleges szavazatokkal segítettek megőrizni az utolsó főiskolánk függetlenségét.

Kellemes meglepetést keltettek a Domahidy Elemér főispán és atyjának, Domahidy Istvánnak a „nem”-szavai is, őszintén megéljenezték őket, ugyszinte az öreg Rázsó Gyulát is, a kibenszinte felülkerekedett az igazi kál-

vinista érzés és a ki szinte az államsegély ellen szavazott . . .

Hanem bármilyen szépen hallatottak is eleinte a „nem”-szavazatok; a tizenegy tanári szavazat annyira megfordította az esélyeket, hogy egy-egy, mint a másik részről 31—31 szavazat állott egymással szemben (ugyanis az államsegély ellenzői közül a hosszúra nyult vita következtében Uray Imre, Uray Géza és még többen távoztak volt), hogy az elnöknek kellett volna döntenie.

Degenfeld József gróf, főgondnok elnök igen kellemetlen helyzetbe jutott, nyíltan felis tette a kérdést:

— Uraim! Hát már egyikrészről sincsen, a ki szavazhatna? . . .

Az izgalom a tetőpontig hágott . . . Midőn a Mezössy Béla karján kipirulva lépett be a kurucz **Madarász Imre** országgyűlési képviselő, a karczagi pap és harsányan kiáltotta oda a döntő utolsó szót:

— Nem . . .

Leirhatatlan lelkes éljenzés, taps támadt erre. Még a karzat ifjusága is tapsolt, éljenzett, úgy hogy az elnök kirekesztéssel is megfenyegette őket . . .

Az ősi iskola függetlensége érintetlenül marad. 32 szóval 31 ellenében elvetették az igazgatótanács határozati javaslatát, mely az iskola fentartási államsegély czégérével a trójai faloval, a bizonytalan czélu és jöhető kormány hatalmaskodást csempészte volna be a tiszántuli kálvinisták iskoláinak utolsó bástyás házába-

Egyházkerületi közgyűlés.

(Második nap.)

Debreczen, november 30.

Degenfeld József gróf főgondnok és Kiss Aron püspök elnöklésével nyílt meg a tiszántuli református eh. kerület második napos közgyűlése, mint jegyzők Sass Béla, Szele György, dr. Bartha Béla működtek közre.

Egy negyed tíz órakor nyitotta meg Degenfeld József gróf elnök az ülést.

Először is a már kész jegyzőkönyveket olvasták fel a tegnapi közgyűlés tárgyairól. Ezután a tegnapi megállapodás szerint rátertek a főiskola ügyeire.

Dr. **Tóth Lajos** jogakadémiai tanár és **Nyáry** Béla főgymnáziumi tanár tették le a hivatalos esküjüket és mindkettőjük nevében dr. **Tóth Lajos** köszönte meg rövid szavakkal a kerület bizalmát. A két rokonszenves fiatal tanárt megéljeneztek.

Tanári és egyéb választások.

Ezután rátértek a tanárválasztások megejtésére. Először a tanárválasztó bizottságot alakították meg.

Beadatott 49 szavazat, melyből a legtöbb szavazatot nyerték: Széll Kálmán, Dorogi Lajos, Sütő Kálmán, Baksa Lajos, Davidházy János, Kiss Elek, Benedek László, Ujfalussy Béla, a kiken kívül még többen nyertek bizonyos számú szavazatokat.

A jogakadémián megüresedett egyházi tanszékre hirdetett pályázat eredményét, a jog akadémiai tanári kar ajánlatát dr. **Jászi Viktor** dékán ösmerteti. A pályázatok sorrendjében felemlíti és ösmerteti a pályázók képességét. Pályáztak: dr. Borsos Endre szekesfehérvári törvényszéki aljegyző, dr.

Kun Béla szigeti jogakadémiai tanár, dr. Buday Béla ófihertói ügyvédjelölt, dr. Horváth János budapesti királyi alügyész (képesített egyetemi magántanár), dr. Tóth Károly budapesti törvényzéni algyűző, dr. Mórincz Károly k. c. keméti jogakadémiai tanár (12 év óta egyházi tanár és könyvtár-őr), dr. Benkő Lajos ügyvéd, h.-szoboszlói kir. közjegyző helyettes, dr. Balogh Béla (pályázatot visszavonta), dr. Bacsó Jenő debreczeni ügyvéd, dr. Jeney György szegedi törvényzéni algyűző.

A jogi dékán első helyen ajánlja dr. Mórincz Karolyt, 3-dik helyen dr. Horváth Jánost, 2 helyen dr. Kun Bélát. Sajnálatosul jelenti be a dékán, hogy dr. Horváth János egyetemi magán tanárnak, tekintettel magasabb korára és más pályán való hosszas elfoglaltságára, pályázatát figyelmen kívül hagyja és a jogi tanári kar többé a dékáni véleményezés megvaltoztatásával első helyen dr. Kun Bélát, 2-dik helyen dr. Mórincz Karolyt, 3-dik helyen dr. Tóth Károlyt, 4-dik helyen dr. Bacsó Jenőt, 5-dik helyen dr. Benkő Lajost ajánlja. Ezzel szemben a dékán fentartja a külön véleményét a pályázók beosztása felől.

Az igazgatótanács első helyen dr. Kun Bélát, 2-dik helyen dr. Mórincz Karolyt, 3-dik helyen dr. Tóth Károlyt, 4-dik helyen dr. Bacsó Jenőt és 5-dik helyen dr. Benkő Lajost ajánlja. Sass Béla bejelenti, hogy a debreczeni egyház 8 tagot küldött be a tanárválasztó bizottságba. E tagokat névszerint is megnevezi.

A kandidátio feletti sorrendjét elfogadja az egyházkerület, és főgondnok elnök a választás tartamára az ülést felfüggesztvén, a szavazó bizottság visszavonul a tanárválasztást megejteni.

A beadott 16 szavazatból dr. Kun Béla 15 szavazatot nyert, dr. Tóth Károly 1 szavazatot, ennél fogva dr. Kun Béla választott meg.

Ezután a főiskolai igazgató tanácsban megüresedett két helyre Degenfeld főgondnok elnök ajánlására Sulyok István esperest és Fráter Barna gondnokot választották meg. Ezután következett a tárgysorozat egyik legfontosabb, legjelentőségesebb pontja, hogy vajjon igénybe vehet-e a debreczeni főgymnázium és tanítóképző intézet részére az állami segélyt, a melyet az igazgató tanács ajánlott és melylyel autonómiánk feladása is együtt következne be. Ezen nagyjelentőségű kérdés eldöntésénél izgalmas vita és küzdelem keletkezett, melynek lefolyását és végeredményét lapunk másik részén, kiemelve adjuk elő; s minthogy ezen a magyar református világot legközelebből érdeklő nagy esemény ezt meg is érdemli.

Itten azt említjük meg, hogy a viharzó jelenetek és viták után a gyűlés további része a kimerültség, a lazú érdeklődés tünetei között folyt le. Pontról pontra tárgyalták a főiskolának kisebb jelentőségű számos ügyeit, úgy hogy a közgyűlést az elnök déli 1 óratájt rekasztotta be. Ma ráterének a tárgysorozat többi pontjaira és hihetőleg ma be is fejezik az őszi közgyűlést.

Politikai híreink.

(Budapest, november 30.)

Az ellenzék vezérő bizottsága.

Az ellenzék vezérő-bizottsága ma délelőtt tíz órakor értekezletet tartott, melyen gróf Apponyi Albert, Kossuth Ferencz, Sággy Gyula, Holló Lajos, báró Banffy Dezső, gróf Zichy Ádám, Hock János, Ugron Gábor, Szederkényi Nándor és Thaly Kálmán vettek részt. Az értekezlethez óriási számu vidéki üdvözlőt érkezett fel.

Többek közt a következő helyekről küldtek táviratot:

Rimaszombat. Kozma Szabó József egyleti elnök és dr. Törköly József jegyző jelentik, hogy a választókerület függetlenségi es ellenzéki gondolkodásu polgárai a ma megtartott értekezletről kifolyólag, amikor az elkövetett a kotmányértés ellen december hó 4 ére tiltakozó gyűlés tartását határozták el, igaz lelkesedéssel üdvözlük az egyesült ellenzékot. Lobogjon a zászló! Együtt érzünk, kitartást kívánunk!

Szatmár. Szatmáron december 4-én délután 2 órakor népgyűlést tart a városi és megyei párt Barabás, Hock, Rakovszky, Apponyi, Loászy kiküldetését kérjük. Uray Géza, Luby Géza.

Csikszereda. A csikszeredai kerület hazafias polgársága a szólásszabadság és az alkotmány védelmére szövetkezett ellenzékot nehéz munkájában üdvözlük és a siker eléréseért imádkozik. A népgyűlést előkészítő bizottság.

Zsombolya. A zsombolyai választókerület ellenzéki választói nevében lelkesedéssel üdvözlük az egyesült ellenzékot hazafias és törvényvédő munkájukban.

Edelény. Tele van a szívünk keserűséggel. Leesett a mi szívünk koronája! Leesett az alkotmány legszebb orma! A független sokaság!

Üdvözlő táviratok jöttek még Nagylétáról, Szigetvárról, Császárközszegről, Szabadszállásról, Kecskemétről, Balászfalváról, Bekéscséről, Gyomárról és Hajdudházról.

Az értekezletnek háromnegyed egykor volt vége. Az ellenzék vezérő bizottsági taktikai kérdéseket beszéltek meg, a többek közt kijelölték az e hét végén lefolyó vidéki tiltakozó népgyűlések képviselőszónokait.

Tisza István hatalmi tébolya.

Tisza István hatalmi tébolyában kockáztatta saját hatalmát. Azok a körök, amelyek az alkotmányértésre előzetesen felhatalmazták, akik utólagosan is szankcionálnák, nem olyan anyagból vannak gyurva, hogy az erőszakról visszariadjanak. Sőt szeretik is látni, ha a magyarok ellen erőszakot követnek el. A történelem elég bizonyosságot szolgáltat erre. Azonban az erőszaknak sikerülnie kell. Ha nem sikerül, akkor az első áldozat nem más, mint az, aki az erőszakot elkövette.

Nagyon is valószínű, hogy a durva erőszak Tiszának nem fog sikerülni. Kétségbe is kellene esni a magyarság ellentállási erejében, ha ilyen erőszakra sem reagálna kellőképpen. Az első nagy kudarc — mint már megirtuk — a főrendiházban fogja éri Tisza Istvánt. És akkor talán kijózanodik egy kicsit. Be fogja látni, hogy mégis csak jobb lett volna a nemzetet szolgálnia, mint Bécsset. De talán későn látja be majd.

Mit tervel Tisza?

A Bécsben megjelenő „Zeit“-nak Tisza jövődó terveire vonatkozóan azt jelentik Budapestről, hogy Tisza István miniszterelnök a jövő hét folyamán új levelet fog intézni ugrai választóihoz, amelyben további szándékairól értesíti a választóit. Igaz-e, nem igaz-e ez a hír, azt bajos megállapítani; de valószínű. Tisza szövetségese az ugrai bíró és parlamentje a testőrgárda; ne csodálkozzon tehát senki, ha következetes marad és további csinyjeit is Ugrán át hozza az ország tudomására.

Vármegyénk és vidéke.

Hajdumegye közgyűlése. A vármegye december 15-én délelőtt tartja ez évben utolsó közgyűlését. Kíváncsian várjuk, hogy azok, akik a Tisza kormány iránt való bizalomnyilvánításban az első voltak, vajjon most a törvénytipró Tisza alkotmányértései ellen való tiltakozásban lesznek-e jó utolsó legalább?

Az összekocozás. Balmazújvároson a Pázmány-féle vendéglőben zeneszó mellett mulattak Tar János és Győri János. Táncz közben a két János részeg koponyája véletlenül összekocozt, a minnek következménye lett aztán nagy verekedés, mert mind a két részeg magyar azt hitte a másikkól, hogy készakarva ütötte meg a fejét. A botrány nagy népcsődületet okozott, de mire a községi rendőrök odaértek, a két részeg összetörte egymáson ami összetörhető talált a bormérésben. A botrányba beleszóltak a kíváncsiak is, úgy hogy a rendőrök kénytelenek voltak kardot rántani és szétverni a dulakodókat.

Az éjszaka sakáljai. Hajdusámsonban a hideg idő beállta sem akadályozta a legényeket, hogy éjszakánként sakálszerű bömböléssel fel ne riasszák a község békésen szenderegő lakosait. A minap a csendőrkök meglesték őket és Bíró Jánost 6 társával bekiszérték a faluházára.

Véletlenül magára lőtt. Hajdunánásról írja tudósítónk, hogy ott hétfőn Szabó József dohánykertészt súlyos baleset érte a rétségi tanyáján. A forgópisztolya ugyanis tisztítás közben elsült és a golyó mellébe furódott. A súlyosan sérült embert beszállították a debreczeni közkórházba. Felépüléséhez van remény.

Mi az ujság?

November 30.

Uj udvari tanácsosok. Tisza nem adja kicsinyben a létekvásárlást. A hivatalos lap mai száma közli: A király a személye körüli miniszter előterjesztésére Rupp Zsigmondnak, a budapesti közjegyzői kamara elnökének és dr. Wexmann Fülöpnek, a kamara elnökhelyettesének a közügyek terén és különösen a közjegyzői pályán szerzett érdemeik elismeréséül a m. kir. udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

A vöröshaju bárónő. Freystädter Flóra, a vöröshaju bárónő, a diszkrét és nagystilű kalandok hősnője, a cigányprimások meczenása, a kezdő színészek istápolója megint beszélt magáról. Ez alkalommal a nemes bárónő diszállást vállal. Hivatala egy most megnyíló budapesti új mulatóhelyhez köti ékesességnek: a Moulin Rougeban. A bárónőnek a czime „igazgatónő“ lesz. Ő lesz lelke az új mulatóhelynek, az arcsképe díszíti a hirdető oszlopokon a plakátokat, s az előadásokon is résztvesz, mint — rendező, Freystädter Flóra azonkívül látható lesz a télikertben is, ahol Vörös Elek bandája muzsikál kora reggelig...

Börgyilkosság. Rémes gyilkosság tartja napok óta izgatottságban Körmend lakosságát, Józsa József, gazda, hogy sógor-nője vagyonát felesége örökölje, meggyilkolta sógor-nőjét. Tegnap azonban szenzációs fordulatot vett a gyilkosság. Józsa kijelentette a vizsgálóbírónak, hogy nem ő

ölte meg többször b...
kosság el...
jutalmat i...
get is ad...
szemben a...
gadja a te...
igyekezik...
sikerült ne...

Öngyilkosság.
lállal ve...
sorsra ér...
oklevélle...
keresni m...
dokon te...
és sokat...
létföntart...
nap regg...
jövő von...
suti sine...
fejét tö...
fiatal ele...
temették...
résztvéte

Krausz.
Emilt, a s...
tegnap dé...
nemrégibe...
gánlakást...
jelentette...
val a lond...
akinél 100...
váltót talá...

VAR

Folyó szá...
Debreczen

A I

Énekes tö...
re...
Szem...
nerális —
— Csontos...
Jeszenszky...
Krisztinka...
rássy Istvá...
Fiai: Ferk...
zel. a. Bár...
bestyén Gé...

Holnap,

Vigjáték

Ke...
„Heidelbe...
ligens fia...
lehet nap...
egyebkén...
próbái m...
törtökön...
vol és é...
jére jegy...

Gróf

Na...
fészke...
rűlete...
leménye...
hogy va...
viselő a...

ölte meg sogornőjét, hanem Sipos József többször büntetett egyént bérelte fel a gyilkosság elkövetésére, a kinek 200 korona jutalmat ígért, a melyből 30 korona előleget is adott a felbérelt gyilkosnak. Ezzel szemben a tegnapi letartóztatott Sipos tagadja a terhére rótt cselekményt és alibit igyekszik bizonyítani. Eddig azonban nem sikerült neki.

Öngyilkos óvónő. Borzalmas hallással vetett véget életének egy jobb sorsra érdemes fiatal teremtés, ki óvónői oklevéllel a kezében sem tudta megkeresni mindennapi kenyerét. Bácsbodokon tengette életét Comthur Angela és sokat nélkülözve már megunt a létfenntartással járó küzdelmet. Vasárnap reggel a Szabadka felől Bajára jövő vonat bácsbodoki állomásán a vasuti sinekre feküdt és a dübörgő vonat fejét törzsétől elválasztva, kioltotta fiatal életét. Hétfőn boncolták, kedden temették az egész községi lakosság nagy részvéte mellett.

Krausz Emilt elfogták. Krausz Emilt, a sikkasztó kolozsvári nagykereskedőt tegnap délután Londonban elfogták. Krausz nemrégiben érkezett Londonba és ott magánlakást vett fel, ahol Hauszmann név alatt jelentette be magát. Az elfogatás alkalmával a londoni rendőrség megmotozta Krauszt, akinél 100 ezer forint értékű Remenyik-féle váltót találtak. Krauszt hazahozzák.

VÁROSI

SZÍNHÁZ.

Folyó szám 71. Bérlet 53-ik szám (B)
Debreczen, esütörtök, 1904. évi decz. 1-én :
negyedszer :

A lőcsei fehér asszony.

Énekes történeti színmű 7 képben. Jókai Mór regényéből írta Faragó Jenő.

Személyek : Andrásy István báró, kurucz generális — Palágyi Lajos. Korponai János, kapitány — Csontos Gyula. Kroppnainé Géczy Juliánna — Jeszenszkné I. Fabriczius Antal — Csiky László. Krisztinka, a leánya — Rományi Mária. Báró Andrásy Istvánné, Serédy Zsófia — P. Menszáros M. Fiai : Ferkó — Szabó Irma. Jóska — Kovács Gizella. Báró Andrásy Miklós, dervis generális — Sebestyén Géza stb.

Holnap, pénteken, december hó 2 án, bérlet 54 ik szám "C"

Nagymama.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta Csiky Gergely.

Kerestetik 50 fiatal ember. A „Heidelbergi diákélet” előadásaihoz 50 intelligens fiatal ember felvétetik. Jelentkezni lehet naponta félhétől hétig a titkárnál; egyébként a „Heidelbergi diákélet” színpadi próbái már annyira előrehaladtak, hogy esütörtökön megtartják az első főpróbát zenével és énekkel. A vasárnap esti premierjére jegyek mátol kezdve előre válthatók.

Gróf Károlyi István a fia ellen.

Nagykároly a gróf Károlyiak ősi fészke. Övék a város egy harmad területe, mellettük van a város közvéleménye, a miből önként következik, hogy valahányszor egy Károlyi képviselő akart lenni, a nagykárolyi kerü-

let mindig megválasztotta. Lehetek a gróf urak bármilyen párton, hirdethetnek nemzeti párti, szabadelvű, vagy pártonkívül fogamzott eszméket, kisebb vagy nagyobb szavazattöbbséggel, de mindig megválasztották őket. Ha nyugodt volt a politikai láthatár : reggel kilencz órákor már azt se tudta Nagy-Károly, hogy aznap képviselőválasztás volt, ha azonban viharos napokban volt a választás, a város kurucz polgárai, (mert ilyenek is nagy számmal vannak) ellenjelöltet is állítottak, pénzzel és torokkal agitálva zászlójok hordozója mellett.

Legutoljára is így volt. Az előbbi képviselő : Domahidy Elemér azon elv alapján, hogy ha egy Tisza ül a miniszterelnöki székben, egy Domahidynak főispánnak kell lenni, kinevezett Hajdúvármegye legnagyobb méltóságára és így mandátumáról leköszönt.

Az obstrukció vihara közben irtak ki a kerületében új választást. A függetlenségi párt egy budapesti gyógyszerészt léptetett fel, a szabadelvű párt pedig gróf Károlyi Györgyöt, a híres „Pista gróf” fiát. Eme választás eredménye az volt, hogy a fiatal gróf 48 szavazattal győzött.

Keserves szám. Nem akarja még egyszer megszerezni. Nem fog fellépni többé Nagy-Károlyban. Helyette fellép az öreg Károlyi, mint szövetkezett ellenzéki.

A „kis gróf” pedig, a mint őt egész kerületében nevezik, kap az ő lelki és vérbeli rokonától egy biztos kerületet, a hol nem kell drukkólnia attól, hogy az édes apja el fogja ragadni fiától a honatyai czimet és méltóságot.

Egyházak és iskolák.

A hittanszéki önképző társulat. XII. protestáns estélyén az anyagi siker eléréséhez szives felülfizetésükkel hozzájárultak : Ujfalussy Béla, Szikszay Zoltán, Benkő Lajos, Bencsik István, özv. Szöllőssy Imréné és özv. Kalós Lajosné.

Tanyai iskolák felszerelése. A város a két ohati, ondódi, halápi iskolák felszereléseit beszerelte és a napokban fogja átadni az iskoláknak.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Deczember 3. A kaszinó estélye.
Deczember 4. A „Bichur cholim” este 8 órákor halestélyt rendez a Dréher-sörccsarnokban.
Deczember 4. A kereskedő társulat diszkögyűlése délelőtt 11 órákor, 1 órákor lakoma a Bikában Zádor Lajos tiszteletére.
Deczember 10. A polgári asztaltársaság hangversenyyel és felolvasással egybekötött krisanteum-estély a Dréher-sörccsarnokban este 8 órákor.
Deczember 15. Hajdúvármegye közgyűlése
Deczember 31. Az István-gőzmalom munkásainak önképző és segélyező köre a Margit-fürdő dísztermében Sylvester estélyt tart.
Január 7. A hentes és mészáros ifjuság bálja a Bika dísztermében.

Debreczen népe.

Polgártársaink!

Hazafias érzések felháborodásával értesítetek a kormánynak, pártjának és a ház elnökségének merényletéről, melyet a parlamentben a szólásszabadság erőszakos elnyomásával elkövettek s a melylyel a magyar alkotmány egyik biztosítékát megsemmisíteni akarták.

Ha ez a bűn megtorlás nélkül marad és a parlament szólásszabadsága vissza nem állatik, szomorúan tapasztalhatjátok majd, a miről a már most is meglehetősen győződve, hogy az a merénylet csakis Ausztria toladó érdekeiért és a magát „szabadelvűnek” nevező kormánypart uralmának biztosításáért követtetett el.

Jogotok, sőt kötelességetek a törvényszegés felett ítéletet mondani.

Fel tehát a megsértett alkotmány védelmére.

Éljetek még meglevő gyülekezési, szólási és felirási jogaitokkal, melyeknek elközbására most kerülne a sor, a parlament szólásszabadságának eltiprása után.

Jertek el a városháza udvarán folyó év Deczember havának 4-ik napján vasárnap délelőtt 10 órákor tartandó tiltakozó népgyűlésre.

Legyen ott Debreczennek minden polgára, aki érzi magában, hogy az alkotmány védelem szent jogát és kötelességét örökölte elődeitől.

Tiltakozatok az alkotmányromboló erőszak ellen!

Követeljétek az eltiposott szólásszabadság visszaállítását!

Debreczen népe, légy méltó édes apánnak Kossuth Lajosnak ama kijelentéséhez, melylyel városodat a magyar szabadság örövárosának nyilvánította!

Debreczen, 1904. november 30-án.

A függetlenségi és az Új párt együttes végrehajtó bizottsága.

— **Tiltakozó népgyűlés.** Vasárnap fog a tiltakozni hatalmas népgyűlésen Debreczen népe is a Tisza kormány alkotmánytiprása ellen. A népgyűlés a városháza udvarán délelőtt 10 órákor fog lezajlani. A népgyűlés elnöke dr. Thaly Kálmán lesz, tarselnökök gróf Dégenfeld József és Márton Imre, alelnökök pedig a 48 as és az új párt alelnökei. Jelen te znek az ellenzéki szövetség részéről báró Bánffy Dezső, Eötvös Károly, Bakonyi Samu, Tóth János, Mezőssy Béla és a hajdúmegyei követek

— **Bizalmatlanság vagy bizalom?** A mai közgyűlésre nagy meglepetések készülnek. Az egyesült ellenzék bizalmatlansági indítványát, amelyet 101 bizottsági tag irt alá, a főispán csatlósai mindenáron megakarják bukztatni. A legnagyobb csendben megkezdtek a toborzást és a puhitást. Berendeltek minden embert, akire számíthatnak, megpuhitottak mindenkit, aki megpuhítható. Így már a közgyűlés előtt 48 órával elhíresztelték, hogy a függetlenségi polgármestert is, az új párti főügyészt is megnyergelte már a főispán. Sandán czélozhattak arra is, hogy az egyesült ellenzéki bizottsági tagok közül sokan hiányozni fognak, hiszen ebben a téli időjárásban olyan könnyen meg lehet hűlni . . . Azt is mondták, hogy meglepetést tartogatnak a közgyűlésre és — amint hire jár — ez a meglepetés az lesz, hogy ellenindítványt adnak be, mihelyt lát-

ják, hogy többségben vannak, t. i. olyan ellenindítványt, hogy a közgyűlés szavazzon bizalmat Tiszának. E célból a közgyűlésen megjelenő bizottsági tagokat pártállásaik szerint számon tartják. Esetleg a vitát is a szerint huzzák, hogy van-e kilátás többségre? Arra is számítanak, hogy a „czivisek“ megéheznek este felé és hazamennek. Lesz tehát a tartalékban kormányparti szónok is. Mondják, hogy sokak lelkiismeretét azzal csittitották el, hogy a napirendretérés nem jelent bizalmat. Hát elég szomorú, ha ilyen együgyű módon is le lehet kapni valakit a lábáról. No de ma délután majd eldől a kérdés, hogy a híres kurucz törvényhatóság-e még a debreczeni vagy odvas labanczbarlang?

— **Székely férfi és női cselédek ügye.** Közelebből hírt adtunk a székelyföldi miniszteri biztos azon célutadatos tervéről, mely szerint a székelyek kivándorlásának megakadályozására és Magyarország nagyobb városaiban észlelhető állandó cselédhiány pótlására a székelyföldről cselédek kiván Debreczenben is elhelyezni, különösen nőcselédek. Ez ügyben megkereste az itteni Székely Társaságot, hogy vegyen részt a közvetítő munkában, amit készséggel el is vállalt. Ez idő szrint foly a jelentkezés s kilátás van arra, hogy százakra fog menni a Debreczenben elhelyezendő székely cselédek száma. Multkori híradásunkat kiegészítjük a következőkkel; A székely cselédek iránt a D. Sz. T. ügyvivő alelnökénél, Székely Ferencz felmérési felügyelőnél jelentkezhetni december hó 10-ig. A munkaadó a cseléd ideutazására 6 koronát előlegez, a mely összeget a gazda az esetben, ha a cseléd fél évet nem szolgál, béréből levonhat. Ha ellenben 2 évig szolgál, az utját haza szintén fizeti. A székely cselédek újév napján érkeznek és állanak szolgálatba. Ha gazda és cseléd kölcsönösen kívánják, évi szolgálatra szerződnek. Egyben tájékozásul szolgálhat az a tapasztalatot nyugvó meggyőződés, hogy a székely cselédek úgy ellátás, mint bánásmód tekintetében az idevalóknál magasabb igényeket formálnak, de viszont szolgálatuk, viselkedésük is különb.

— **Az elkeseredett katonák.** Hétfő óta alig lehet az utcán katonát látni, katonatisztet is keveset. Ez a készenlét miatt van így. A katonák nem kapnak kimenőt a városba és a kaszárnyát kell őrizniök. Nagy az elkeseredés e miatt a kaszárnyakban a derék, magyar fiúk közt, akik nagyon jól tudják, hogy az ő sanyargatásokra semmi szükség nincs és csak néhány rozlekiismeretű ember fél a zavargásoktól. A szegény katonák hétfőn, kedden és szerdán este is készenlétben voltak a kaszárnya udvarán és órák hosszat fagyoskodtak hiába.

— **Ahol az újságíró megbecsülék.** Seholy az országban nincs olyan újságírói gárda, mint a Tisza-parti, palotás Szeged városában, amely e tekintetben bátran nevezhető Magyarországon első városának. A sajtó embereit megbecsüli ott a hatóság is, a közönség is, aminek bizonyosságát adta újabban is a városi tanács, amidőn a muzeum és könyvtár igazgatójává egyhangulag

az országos nevű író és hírlapíró, Tömörkény Istvánt, míg könyvtárosá 5 szavazattal Móra Ferencz hírlapíró választotta az ifju Cserzy Mihály íróra esett 3 szavazat ellenében. Nemrég városi levéltárosá Szigethy Vilmos hírlapíró nevezte ki a főispán, míg a hírlapíró gárda érdemes vezére Kulinyi Zsigmond a kereskedelmi és iparkamarai titkári állást tölti be régi-idők óta. Mind a négyen a függetlenségi pártállású „Szegedi Napló“ kötelékébe tartoznak. Nem is csoda aztán, ahol ilyen a hatóság és a közönség, ott szárnyakat kap a sajtó és az irodalom, s az a város halad is. Irigységessé gondolunk a palotás, a haladó Szegedre!

— **Az ifjúság tüntetése.** A debreczeni diákság napok óta háborog a Tiszakormány alkotmánysejtő merénylete miatt. Szerdán délután a Szabadság-szobor köré gyülekeztek, ahol Bónis György tartott lelkes beszédet, komolyságra és higgadságra figyelmeztetvén őket. Innen a függetlenségi körhöz vonultak, amelynek erkélyéről Márton Imre, Bakonyi Samu és Ferenczy Gyula intéztek lelkesítő szavakat a fiatalsághoz, amely hármas sorokban, zászló alatt vonult végig a piac-utcán a Kossuth-nótát énekelve és Tiszát abczugolva. A megyeház előtt kijutott az abczugból a főispánnak is, utközben Jászi Viktor jogakadémiai tanárnak is. Rendzavarás nem történt. A menetben, amelynek zömét az összes tanintézeteknek mintegy 1000 főnyi ifjúsága alkotta, három-ezer embernél többen vettek részt.

— **Emlékeztető irodalmi pályázatra.** A debreczeni Csokonai-kör Csokonai halálának százados évfordulója alkalmából pályázatot hirdetett a költő élet- és jellemrajzára. A pályázat lejárata 1904. december 15. A pályaművek Kardos Alberthez, a Csokonai-kör titkárához József kir. herceg-utca küldendők.

— **Karácsonyi vásár.** Amint már jelentik, az ipartestület által a jövő hó 11-én rendező karácsonyi vásár a helybelli ipari termékeknek minden tekintetben dicséretre méltó kilátását fogja képezni. Kilátásra ez ideig 141-en jelentkeztek, akik közül 60 mester, 20 segéd és 57 tanonc. A kiállítási tárgyak beszállításának határidejére december 8-án és 9-én a kiállítási tárgyak izléses elrendezése fog megőrtenni és ugyancsak 9-én és 10-én vétetnek a segéd és tanonc munkák bírálat alá a kiállítás ünnepélyes megnyitása december 11-én délelőtt 10 órakor lesz és igen változatosnak ígérkezik.

— **Halálos baleset a vasutnál.** Halálos szerencsétlenség történt a vasuti indóháznál szerdán délelőtt fél tíz órakor. A szerencsétlenség áldozata Gulyás Demeter napidíjas kisegítő fékező, nős, 4 gyermek atyja. A raktár mellett a feladásnál volt elfoglalva. Egyedül végezte munkáját, senki sem volt mellette, így ki sem tud felvilágosítást adni a szerencsétlenség részleteiről. Kevéssel 10 óra előtt a raktárban dolgozó munkások csak azt látták, hogy Gulyás Demeter a raktár közelében összeesett és mire segítségére siettek, már halott volt. A rejtélyes esetről értesítették a vizsgálóbírósa-

got, a rendőrséget és Hoffmann József vizsgálóbíró, Orosz László rendőrfogalmazó és Békfalvy Miklós rendőrbiztos azonnal a helyszínerre siettek. A halotton külső sérülés nyoma nem látszott, csak melle volt behorpadva. Gulyás, mint a boncolásnál megállapították, tolatás közben két kocsit ütközője közé került, azok összenyomták, de még volt annyi ereje, hogy a szerencsétlenség helyétől mintegy 42 lépést tehetett, ahol összeesett és meghalt. A holttestet a közkórházba szállították, hol délután felboncolták és megállapították, hogy a halált belső elvérzés okozta. A szerencsétlen ember ezen a napon teljesített a tolatásnál először szolgálatot Szabó István helyett, aki beteg lett. Bzdyk József kocsirendezőnél jelentkezett, aki a szerencsétlenség után hozzá-sietett, de akkor már szólni sem tudott, hanem összeesett. A tolatást a 25/38. sz. mozdony végezte. Irtózatos jelenet volt, mikor az ispotálylapon 17. sz. a lakó felesége megtudta, hogy ő özvegy, 4 gyermeke pedig árva lett.

— **Kossuth-nóta az iskolában.** A debreczeni főiskolában ritkán estek az utóbbi időben olyan tüntetések, mint a mostani izgalmas napokban. Kedden két tanárt, dr. Kovácsot és dr. Jászi Viktort abczugolták meg kegyetlenül. Kovács órája alatt pedig folyton a Kossuth-nótát énekeltek. Jászi Viktort pedig azzal fogadták:

— Egyetemi tanár szeretne lenni!
Abczug!

Szóval a kollégium falai közt mozgalmas az élet. A jövő nemzedéke hangosan tüntet az alkotmánytörés ellen.

— **Diszelnökválasztás.** A debreczeni Kovácsok társulata szép elismerésben részesítette Bácsi András egyházi pénztári ellenőrt, törvényhatósági bizottsági tagot. Bácsi András negyedszázadon at elnöke volt a Kovács társulatnak, mely tisztségről a múlt évben leköszönt. A Kovácsok társulata azokért az érdemekért, melyeket 25 éves elnöksége alatt szerzett, diszelnökül megválasztotta és az erről szóló diszkollelet küldöttség adta át a kitüntetett férfinak.

— **Az egyházkerületi főgondnok ebédje.** A tiszántúli ev. ref. egyházmegye főgondnoka, gróf Dégenfeld József szerdán délután 2 órakor az egyházkerületi közgyűlés alkalmából ebédet adott az Angol Királynőben, amelyre mintegy százötvenen voltak hivatalosak. A fényes lakoma őtrendje, amely a Hauer konyhát díszéri, a következő volt: Jerce leves. Tok tartár mártással. Bélszín. Almás és turós rétes. Sütlek. Jegercesített tejhab. Malacz és pulyka. Vegyes gyümölcs. Sajtok. Kávé, likőr. Szentkirályi fele fehér. Muzsaj hegyaljai. Carbenet vörös. A fehér asztal felett számos felköszöntő hangzott el a köztiszteltben álló főgondnok egészségére.

— **Eljegyzés.** Gedő Albert debreczeni magántisztviselő eljegyezte Schweitzer József debreczeni gépnagykereskedő leányát, Rózsikát.

— **A hentesek és mészárosok felhívának,** hogy segédjeik és tanonczaiknak vágóhídi igazolványt szerezzenek, mert azok csakis ennek ellenében léphetnek be a vágóhídra és rendőrileg lesznek ellenőrizve. Ily igazolványok az ipartestületnél kaphatók.

Teljes tisztelettel

Klein Sámuelné.

Legolesőbb bevásárlási forrás. — Dus vászlaszték női- és leány felöltőkben. Kérem a pontos címre ügyelni!

Uj üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közön ég szives tudomására hozni, hogy a gróf Dégenfeld-téren [Kenyérpia]c] ujonnan épült palotában a mai kor igényeinek megfelelő

női és leány felöltő raktárt nyitottam.

Üzletemben a legújabb Paletók, Havelok, Raglán, Bunda, Gallér, Gyermek köpenyek és Szörme boák a legolesőbban beszerezhetőek. — Tisztelettel kérem a t. vevő közönséget saját érdekében raktáramat megtekinteni, mert a legcsekélyebb bevásárlásnál is tetemes összeget megtakarít.

lyet a
ság“
nánt
rült a
személy
vaskos
jövő h
minden
sen. I
előfizet
napárt

főgimnáz
estélye
következ
gője, el
Rákóczi
vassa d
dorlás E
rolly sz
képeket
veget o
gyesren
kiséret
Ezen i
estét r
figyelmé
Mihalov
dájában

Killer F
butorgy
arczkép
év előtt
kir. 39.
1866-ba
vissza
arczkép
került k
hadnagy

és ipa
romozó
helybeli
rendbeli
gyet, S
czég ré
saját ta
lám szit

házb
ügymint
egészsé
számta
a debre
vizsgált
a régi
a keze
szükség
nok a
zában
A gyóg
a minis
a legna
gálat u

könyve
vész ill
gyar di
gazdag
alakjáb
munka
nemzet
külső s
önérzet
gában
nemzet

Sz

— **Nagy képes naptárunk**, amelyet a „*Debreczeni Független Ujság*” minden előfizetője ajándék gyanánt ingyen kap, már teljesen kikerült a sajtó alól és most a könyvkötő személyzet munkálkodik serényen a vaskos könyv összefűzésén, hogy a jövő hét végére teljesen elkészüljön és minden előfizetőnk asztalára kerülhesen. Kivételesen a most belépő, új előfizetők is meg fogják kapni a naptárt.

— **Felolvasó estély.** A róm. kath. főgimnáziumban tartatni szokott felolvasó estélye ma délután 5 órakor tartatik meg a következő programmal: 1. Rákóczi keserője, előadja Rácz Károly zenekara. 2. II. Rákóczi Ferencz. Jellemkép, írta és felolvassa dr. Wolafka Nándor püspök. 3. Vándorlás Rákóczi birodalmában Siegmeth Károly szövegével és vetített képeivel. A képeket bemutatja Eberhardt Béla, a szöveget olvassa Divényi Gyula főgymn. kegyesrendi tanárok. — 4. Kurucz dalok, zenekísérettel mellett éneklő Ibrányi Miklós — Ezen igen érdekesnek ígérkező felolvasó estét melegen ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe. Jegyek kaphatók ez estére a Mihalovits gyógyszerárban, Riesz cukrázdájában s Kontsek fűszerkereskedésében.

— **A Radeczky kapitány képe.** Killer Fede császári és királyi udvari szállító butorgyáros kirakatában igen sikerült Pastell arckép látható. E kép személyesítője a két év előtt elhunyt Radeczky László, a cs. és kir. 39. ezred népszerű kapitánya, a midőn 1866-ban Custozánál megsebesülve tért vissza Debreczenbe. A remek és élethű arckép a „Gondy és Egey” műintézetétől került ki, az eredetinel pedig akkor szebb hadnagyt alig láttak az ezrednél.

— **A debreczeni kereskedelmi és iparkamara** védjegy és áruminta lajstromozó hivatala az elmúlt hóban Mayer Jenő helybeli csemege kereskedő részére négy rendbeli üveg rumra alkalmazandó védjegyet, Stern József és testvére kefeagyáros czég részére pedig egy elmés összeállítású saját találmányu tollkefével felszerelt reklám szittatót lajstromozott be, mint árumintát.

— **Miniszteri küldöttek a kórházban.** Már említést tettünk róla a belügyminiszterium kiküldöttjei, dr. Fáy Andor egészségügyi felügyelő és Belányi János számtanácsos váratlan vizsgálatot tartottak a debreczeni kórházban. Mindent megvizsgáltak, a számadásokat is. Rámutattak a régi rendszer több hiányára is, amiért is a kezelésnél új rendszer életbeléptetése szükséges. E célból Visky Sándor gondnok a főváros egyik elsőrangú kórházában fogja az új rendszert tanulmányozni. A gyógyszerfogyasztási költségeket sokalták a miniszteri kiküldöttek, egyébként mindent a legnagyobb rendben találtak a beható vizsgálat után.

— **Kérelem.** A jövő esztendőben egy könyvem fog megjelenni előkelő fiatal művész illusztrációival, amely könyv a magyar diákélet érdekes, speciális szokásokban gazdag multját igyekszik rajzok, elbeszélések alakjában feltárni. Meg akarja mutatni ez a munka, hogy a magyar diák, ha a kultura nemzetközi áramlatában elvesztette is már külső sajátságai kedves himporát: valaha önérzet, s ez önérzetet tápláló szokások dolgában versenyre kelt a nagy angol és német nemzet fiaival. — Anyagom van bőségesen.

Mégis e helyen szükségesnek látom kérni azokat, akiknek van birtokukban valami igazán régi, igazán magyar diák hagyomány, vagy anekdota, sziveskedjenek azt előzetes nagy köszönetem mellett tudomásomra hozni, hogy könyvem minél teljesebb gyűjteménye legyen a régi magyar diákság életszokásainak. A leveleket czímemre, Budapestra, az „Egyetemi Lapok” szerkesztőségébe kérem. (Kaplony-u. 7.) Gulyás József.

— **Meghaltak.** Kozma Erzsébet ev. ref. 11 éves, Hamar Róza ev. ref. 3 éves, Nagy Gáborné Dobszai Sára ev. ref. 68 éves.

— **Harcz az épülő bábaképzőnél.** Az új bábaképző intézet építéséhez, a mint már említettük, hozzá is fogotta vállalkozó, akinek a tanács elnöki döntéssel adta ki a vállalatot. A munka serényen folyt hétfőig, amikor a közmivesek hirtelen abbahagyták a munkát, 36 fillérrel magasabb munkabért és a munkarend megváltoztatását követelvének. Kakuszi István főpallér, akit állítása szerint névtelen levélben fenyegettek is, más vállalkozóhoz fordult és kapott is segítségül 16 munkást, akikkel tető alá akarta húzni a félig kész épületet. A munkások serényen dolgoztak, amikor szerdán délután a munkaszünetők megjelentek ott és felszólították őket a munka azonnali abbahagyására. De a munkások nem akarták abbahagyni a munkát, mire heves dulakodás támadt a munkások és a munkaszünetők közt, amely verkedéssé fajult, úgy hogy a rendőrségnek kellett közbelépni. A rendőrség a vizsgálatot a hat főbűnös ellen megindította az ipartörvény 164. §. alapján.

— **Postai gyűjtőhely.** A postaigazgatóság Debreczenben a főtér és a Bádógos-utca sarkán levő házban, Erdőssy Ilona kezelésében december 1-én „Debreczen I” elnevezéssel postai gyűjtő helyet léptet életbe.

— **Táncvizsga.** Meghívót kaptunk. Alföldy Károly és fia ösmert táncmesterek azt jelentik, hogy szombaton este az Arany Bika dísztermében, a Magyar testvérek zenekarának közreműködésével, belépő díj mellett vizsgát rendeznek. A vizsga után 9 órakor rendez táncmulatság következik.

x **Senki se vásároljon addig karácsonyi és újévi ajándékot, míg meg nem tekintí Mentze Henrik ujdonságok áruházában (Piacz- és Szt.-Anna-utca sarkán) a nagy Karácsonyi kiállítást, mely már december hó első napjaiban megkezdődik.** Meggyőződtem arról, hogy ha igen tisztelt vevőközönségemet állandóan szép, szolid és célszerű árukkal szolgálom ki, fokozott mértékben növeli az üzletem iránt már eddig is tanúsított nagyrabecsült bizalmát; miért is nem sajnáltam a fáradságot és a nagy anyagi áldozatot, összeköttetésbe léptem a külföldi és belföldi legelsőbb rendű gyárosai-
val s üzletemet felszereltem oly sok, szép, új, czélszerű és izléses ujdonsággal, hogy képesnek érzem magam még a legkényesebb igényűeket is áruimmal kielégíteni. Különösen a gyermek-játékokban, fröbelszórakoztató és társasjátékokban, valamint célszerű háztartási cikkekben és műiparárúkbán vannak rendkívül érdekes ajándéktárgyaim. Már saját érdekében is tekintse meg mindenki a látványosság számba menő ezer és ezerféle

ujdonságaimat. Az olcsó szabott ár minden darab árun látható. Teljes tisztelettel: **Mentze Henrik.**

x **Karácsonyi ajándékok** bevásárlására legjobban ajánljuk Debreczen szab. kir. város egyik legrégebb és legszolidabb áruházát Fisch Testvérek jóhírnevű üzletét a főtéren, hol *gyermek játékok, francia babák, baba kocsik, hintalovak, önműködő vágányos vasutak, gőzgépek, Richter féle horgony kőépítő és hidépítő szekrények, várak és katonák és számtalan itt fel nem sorolható szebbnél-szebb gyermekjátékok, ugyszintén társasjátékok, lottó, tombola, dominó, sakk, löverseny, salta, tivoli és számtalan ujdonságok, disz-műárúk, ajándéktárgyak, dohányzó asztalkák, hamutartók, óratartók, tintatartók, varró és ékszer plüschdobozok, zenélő albumok, emlékkönyvek, ezenkívül sok remek szép dísz tárgyat, a legolcsóbbtól kezdve a legfinomabb kivitelig rendkívül olcsó árban kaphatók. *Játékcsoportok mindenkoru fiu és leány gyermekek részére, már 5 koronától kezdve.* Vidéki megrendelések postán utánvétellel pontosan eszközöltnének. Kérjük a czégre figyeini és azt más hasonló üzlettel össze nem téveszteni.*

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujjfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Felhívjuk** olvasóink figyelmét Klein Sámuelné női és leány felöltő raktára mai hirdetésére.

x **Jóna János** fűszer és borkereskedő czégnek mai számunkban közölt hirdetésére főlhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Epizódok a kormánypartii gyűlésről.

— November 30. —

A kormánypartii gyér látogatásnak örvendett, roszul sikerült hétfői Tisza-üdvözlő gyűlésén 20—25 diák összeverődött a karzaton. Csupa véletlenségből. Kedélyesen hallgatták végig a szónokok keserves dikezióit és mosolyogva nézték a gyűlés besavanyított hangulatát. Csak mikor egy-egy Tiszát éljenző moraj volt alul hallható, akkor zudult fel a diákok haragos tiltakozása. Nem tettett ez rémely ifjabb kormánypartii Tisza-üdvözlőnek. kik közül egyik sértő szavakkal párbajra akarta birni a zúgó ifjakat. Ezek azonban világosan látván az érdekereső krakélerséget, gunyosan utasították vissza a kihívást ezen megjegyzéssel: Tiszahuszárral kardunkat nem mérjük össze!

Végh Gyula főkapitány tapintatosan figyelmeztetgette az ifjakat, hogy a tüntetéstől tartózkodjanak.

— Látja az ur, hogy nem tüntetünk — szólott egyik diák — hiszen még a székeket sem hajigáljuk le a főispánék nyaka közé.

A főkapitány kétségbeesve csapta össze a kezét és szólott!

— Jaj inkább rogyjon le ez a ház, mintsem hogy még azt tegyék.

Egyik jóképű hitész meggyőződéssel válaszolt neki: Biz' én sohse bánám, ha ránk szakadna a tető. Inkább engem is csapna le, csak ezt a sok mamelukot ütné agyon!

Ezután kedélyes vitatkozás indult meg a főkapitány és a diákok között. A diákok trefásan kérték, hogy legalább a Kossuth nótát hadd éeekeljék el. Hévvél magyarázták a főkapitánynak, hogy eszent dal élének-

Szombaton az Emke-kávéházban

a 39. gyalogezred zenekara tart hangversenyt. Belépő díj nincs. Kezdeté este 8 órakor. Számos látogatót kér **KISS ADOLF** kávéház tulajdonos.

lésének nincsen büntetése. A nagy vitában észre sem vették, hogy alul befejeződött Dobieczyki lángszavu riadója és az elnök be-
rekesztette a gyűlést. Végh Gyula vidáman dörzsölte a kezét, hogy a vitaközéssel el-
nyomta a tüntetést.

Azonban a Kossuth-nóta eléneklése mégsem maradt el. Ifjaink gyorsan az utcára siettek és a Bika kapuja előtt csakhamar felzúgott: Kossuth Lajos azt üzenté. Keve-
sen voltak, de annál lelkesebben énekeltek.

Mind azt a sok keserű hangulatot, a mit benn a gyűlésen szereztek, lemosta a telkükről a nóta fonséges dallama. Mameluk-
riasztó dal ez. A gyorsan elsiető Tisza-huszárok megrebbeve néztek körül s mintha néme-
lyikben lelki-furdást is idézett volna elő e dalunk hallatára. Végh Gyula dühösen jött elő. — Hát mégis csak elénekelték! gon-
dolta magában. Azonban a dalt nem merete félbeszakítani. Hanem mikor az utolsó hang is fölrepült a csillagok felé: hirtelen elő-
ugrott. Hősi bátorsággal jelenté ki.

Most már elég! (Senki sem akart to-
vább énekelni.) És a pesti rendőrök babé-
raira gondolva kiáltott nehány kétségbeesett rendőrnek:

— Legények előre!! Kardot ránts!
Mindenkit vágni, a ki nem oszlik el!!

A diákok vig kedélyekkel már akkor
rég messze jártak.

Bendeguz.

Egyesületek.

Felhívás a dalárdákhoz. Az Ábrányi-szobor hangversenyen közremű-
ködő dalárdák tisztelettel kéretnek a ma este 8 órakor a főiskola ének-
termében kezdődő főpróbán teljes számban való megjelenésre. Az Ábrányi
hangverseny rendezősége.

A kereskedő ifjak dalköre decz.
10-én tartja táncal egybekötött dal és zene-
estélyét a Bika dísztermében. A dalkör min-
dent elkövet, hogy egy a műértő közönség,
mint a táncolni vágyó hölgyek az estélyt
kellemesen töltsék el.

Nyilvános elszámolás. A szent-
László dalegylet f. hó 26-án tartott dale-
stélyén felülfizettek: Dr. Wolafka Nándor 20
korona, özvegy Knoll Rudolfné 10 korona,
Grósz Nagy Ferencz 6 korona, dr. Baesó
Dezso, Podkrogya Imre 4—4 korona, Rutt-
kay Béla 2 korona, Takács Sándor, Kákes
Mihály, Haimann Károly, N. N. Mellau Ist-
ván és Mérő József 1—1 kor. Összesen:
52 kor. Az adományokért a dalegylet nevé-
ben hálás köszönetet mond, Debreczen, 1904
november 28-án, Ulrich Jenő pénztáros.

**Hentes és mészáros segédek
bálja.** A debreczeni hentes és mészáros
ifjuság Gombos István elnöklete alatt meg-
alakította a vigalmi bizottságát, amely elha-
tározta, hogy 1905. január 7-én a Bika
nagy termében nagyszabású táncestélyt
rendez.

TÁVIRATOK.

Az orosz vereségek eltakarása.

Pétervár, november 30. Kuropat-
kin táviratozza, hogy Szüszencsen
mellett állást foglalt (értsd: vereség
után megfutamodott) és Szugun köz-
ség mellett megállott és a mély völgy-
ben foglalt állást. (Itt rendbeszedte a
vert csapatokat.) Az előőrök délelőtt
megkezdtek a lövöldözést. A csapatok

délelőtt 10 kilométernyire előnyomultak,
délután általános előnyomulás a lovas-
sággal. A japánok hangulata nagyon
nyomott. A harcterről sok sebesültet
elszállítanak. (Arról pedig bölcsen hall-
gat a vitéz Kuropatkin távirata, hogy
mi volt a csata eredménye.)

Wlassics nyílt levele.

Budapest, november 30. Wlassics
Gyula volt közoktatásügyi miniszter
nyílt levele ma jelent meg. Kijelenti,
hogy gróf Andrássy Gyula és Széll
Kálmán kijelentéseinek csatlakozik.
Elitéli a házszabálysértést és azon né-
zetének ad kifejezést, hogy a házsz-
abályokat csakis pártközi egyezmény-
nyel lehet megváltoztatni, erősz-
akosan és a rideg többségi elv sze-
rint nem.

Megégett kereskedő.

Baja, november 30. Ma itt Willinger
Salamon kereskedő fűszer üzletében tűz
ütött ki. Oltás közben a tulajdonos oly
súlyos égési sebeket szenvedett, hogy élet-
veszélyes sérülésekkel szállították a kór-
házba.

Szerencsétlenség a tengeren.

Velence, november 30. Nagy
szerencsétlenség történt ma reggel a
tengeren, a Marina sziget közelében.
A nagy ködben ugyanis a Laguna nevű
kiránduló gőzös összeütközött egy bár-
kával, amelyen 10 utas és a gondol-
lás ült. A bárka az összeütközés kö-
vetkeztében teljesen összezuzódott és
pillanat alatt elsüllyedt. Azonnal hoz-
záfogtak a mentéshez és sikerült is
7 embert a partra vinni. A megmen-
tettek közül Toso Mária nevű asszony,
10 gyermek anyja, a kiállott izgalmak
következtében szivgörcsöt kapott és
meghalt. A gondolás és három utas,
akik közt kettő nászutazó házaspár
volt, nyomtalanul eltűntek a habokban.

Az anya a fia ellen.

Meggyilkolta az anyja csábítóját.

Baksa tornamegyei község lakos-
ságát titokzatos büntény tartotta né-
hány napig izgalomban. A község egyik
legvagyonosabb polgárát, Sonkár Mi-
hályt szombaton éjjel meggyilkolva
találták az utcán. A holttest zsebei-
ből nem hiányzott semmi, ennél fogva
a rablógyilkosság esete ki volt zárva.
Haragosai nem voltak, ennél fogva a
rejtélyes büntény felderítése nehéz fel-
adat volt a csendőrségnek.

Vasárnap délután azonban a vé-
letlen segítségére volt a gyilkosság ki-
derítésének. A nyomozást vezető csen-
dőrőrmester ugyanis, miután haragosai
nem voltak a meggyilkoltnak, azok
között kereste a gyilkost, akik szerették.

Kiderült, hogy Sonkárnak viszonya
volt Tóth Mihályné odaváló özvegy-
asszonnyal. Ez a viszony már régebb
keletű volt, de ügyesen tudták palás-
tolni, úgy hogy a szerelmeseken kívül
csak az özvegyasszony 17 éves suhancz
fia, Tóth András tudott a dolgról, aki

emiatt többször veszekedett is az any-
jával.

Ez a fiu, hogy véget vessen a
bűnös viszonynak, gyilkosságra vete-
medett. Heteken át készült a gyilkos-
ságra, de csak szombaton este kínál-
kozott neki a kedvező alkalom. Meg-
tudta, hogy Sonkár több odaváló em-
ber társaságában a kocsmában időzik.

Tóth András ekkor magához vette
a már rég előkészítette és élesre fent
rövidnyelű baltáját s azzal lesbe állott.

Éjfél tájban távozott Sonkár a korcs-
mából, ahonnan pár száz lépést együtt
haladt barátjaival, de azután elvált
azoktól s egyenesen Tóth Mihályné
háza felé tartott. A sötét éjszakában a
fiatal Tóth hátulról baltával fejbeütötte.

Az ütéstől Sonkár megtántorodott
és elesett. Ekkor a gyilkos rávetette
magát, vagdalta az áldozat fejét az
éles baltával, míg a fejcsontok dara-
bokra hullottak. A gyilkosság után ha-
zament és lefeküdt. Másnap az anya
véres foltokat talált a fia ruháján s
miután a gyilkosságnak már akkor hire
futott, *Tóthné maga jelentette fel a
fiát*, akit aztán le is tartóztattak.

Törvénykezés.

Az 1905. évre kisorsolt esküdtek:

[Folytatás.]

Tafler Ignác termény keresk. Tamássy
Béla gyógyszerész, Takács István crásmes-
ter, Tegdes Károly férfi szabó, Thiessen
Arthur szobafestő és fényező, Tolnay
Dániel kovácmester, Tóth András szobrász,
Tóth Gergely háztulajdonos magánzó, Tóth
István gazdálkodó, Tóth János lakatos m.,
Tóth József eszmadia m. ifju Toth József
földbirtokos, Tóth Kálmán fűszerkeresk.,
Tóth Lajos kályhámester, dr. Tóth László
ügyvédjelölt, Tóth Miklós hentes mester, K.
Tóth Sámuel esztergályos mester.

Ujfalussy Menyhért hentes mester, Uj-
vári György kovács mester, Ungár Albert
rőfös. keresk, Ungvári György gazdálkodó,
Ungvári József hentes mester, Urbanovits
Miksa szabó mester.

Dr. Varga Imre ügyvéd, Varga Imre
hentes mester, Varga Lajos cipész mester,
dr. Varga Lajos ügyvéd, Varjas Sándor
földbirtokos, Varjassy Gyula kosárkötő m.,
Vass István fűszerkeresk., Vágó Károly fű-
szerkeresk., Várad Károly kovács mester,
Váray János fűszerkeresk., dr. Vásárhelyi
Zoltán ügyvéd, Vásári András földbirtokos,
Veréb István lakatos mester, Veréb Lajos
zárgyáros, Veréb Lajos timármester, Veszely
Antal bádogos mester, Veszter István keresk.
üzletvezető, Végh János gazdálkodó, Otró-
kosi Végh János egyházi hivatalnok, Vibi-
rál János asztalos mester, Vilmányi György
gazdálkodó, ifj. Weichinger Károly kávéházi
üzletvezető, dr. Weichinger Sándor ügyvéd,
Weinstein Jakab tejkereskedő, dr. Weisz
Bernát ügyvéd, Weisz Lipót Fhönix bank
hivatalnoka, id. Widder Sámuel vendéglős,
Wiener Adolf zsákkereskedő, Wunddrle Ernő
fűszerkereskedő.

Zelenka Sámuel mérnök, Zelinger Ede
czimfestő mester, Zoltán Hermann vállal-
kozó, Zöld János gazdálkodó. Eddig 360
szavazat.

**Négy véka krumpli miatt há-
rom vádlott.** Kovács Lajos 18 éves tépei
cseléd és Szabó Lajos tépei 17 éves legény
2—2 véka krumplit loptak és azt özvegy

Nagy Laj
asszonya
8, Szabó
hónapit

Jog
Paul Pet
pofon üt
madt és
csonttöré
Pétert 3
büntetésr

Pa
neje Pap
júket, am
tése előtt
Mező Bal
20 koron
szék, fele

El
a Rózsás
Lajost és
és társai
zott suly
nart Istvá
rona pén
fogházra
Oláh And
jogerős.

Vá
hálné M
tóra rák
nevét. A
pénztárn
észrevette
tönre ité

Lo
kács Pál
a Csanák
boz musz
tönt kap

Vá
Az első
vács Fer
január 6-
leszámító
rus és ne
merte. A
ítélte.

[Svaroz E.]

Kés
1905. c
1905.

1905.

1905.

1905.

1905.

REC

A leng

Két
mondják
és Labar
kik Podó
lára kin
czulták.

A g
gasztva
egy dom
rói széke

A
folynak.
a bűnös
Ladomér
necz felé
nyul. Se
letra nő
futár ind

A

Nagy Lajosné Turzó Zsuzsa nevű 46 éves asszonynak adták. A törvényszék Kovácsot 8, Szabót 5 napi, Turzó Zsuzsát azonban 1 hónapi fogházra ítélte. Megnyugodtak.

Jogos felháborodásért három nap.

Paul Péter gyermekét özvegy Szikszai Pálné pofon ütötte, mire az apa dühösen reátámadt és úgy fellökte, hogy a jobb kezén csonttörést szenvedett. A törvényszék Paul Pétert 3 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

Paraszt fuffang. Mező Bálint és neje Papp Juliánának eladták egyik földjüket, amelyet azonban a szerződés megkötése előtti napon gyermekeikre átruháztak. Mező Bálintot csalásért 3 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte a törvényszék, feleségét azonban felmentette.

Elítelt korcsmahősök. Mikepéresen a Rózsás-korcsmában a Kovács-testvéreket, Lajost és Sándort véresre verték Kis Péter és társai. A debreczeni törvényszék az okozott súlyos testi sértésért Kis Pétert és Lénárt Istvánt 2 havi fogházra és 20—20 korona pénzbüntetésre, Oláh Józsefet 6 heti fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte, Oláh Andrást pedig felmentette. Az ítélet jogerős.

Váltóhamisítás. Ifju Vásári Mihályné Miskolczi Eszter 240 koronás váltóra ráhamisította Szaller János és neje nevét. A hamis váltót az alföldi takarékpénztárnál adta be, de ott a hamisítást észrevették. A törvényszék 6 hónapi börtönrre ítélte. Felebbezett.

Lopott, mert éhezett. Özvegy Takács Pálóé Göresös Rozália október 19-én a Csanak-féle üzletben az asztalról 1 doboz muszkahalat lopott. Hét hónapi börtönt kapott, mert rovott multu. Felebbezett.

Váltóhamisító ügyvédi irnok. Az első debreczeni takarékpénztárhoz Kovács Ferenc hajduszoboszlói ügyvédi irnok január 6-án 500 koronás váltót nyújtott be leszámítás végett. A váltóra Pongor Ambros és neje nevét hamisította. Tettét beismerte. A törvényszék hat hónapi börtönrre ítélte.

Terménytőzsde.

[Svarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.]

Budapest, 1904. november 30.

Készaru csendes üzlettel.

1905. októberi buza	878.—80
1905. áprilisi buza	1022.—23
októberi rozs	700.—02
1905. áprilisi rozs	795.—99
októberi zab	717.—18
1905. áprilisi zab	757.—59
1905. májusi tengeri	—
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	1110.—20

REGÉNY-CSARNOK.

A lengyelországi fekete rigók.

Irta: Kisteleki Ede.

Két zsarnok orosz hivatalnok fejére mondják ki ítéletüket. Szegovics Dragomirt és Labanoff Anasztáz, ezt a két vérebet, kik Podoliában a népet kaucukáikkal halálra kineztek, a felkelők magukkal hurczulták.

A gögös két orosz most fejét lehorasztva áll a lengyel pánok előtt, kik egy dombon seregelve, tartanak fölöttük bírói széket.

A kikerdezés és a tanuvalomások folynak. Delet ér a nap. Mig Potocki Márk a bűnösök ügyét veszi fontolóra, az alatt Ladomérszky Bogdán a távozt kémleli Usinecz felé, merre minden szem figyelme irányul. Semmi életjel. Délután tul a nap, keletre nő az árnyék és az aggodalom. Lovas futár indul Usinecz felé.

A pánok ítéletet hirdetnek.

És legördül Szegovics Dragomir, azután Labanoff Anasztáz feje.

A kivégezett két vérebet lengyel hajduk fogják s viszik őket eltakarítani az erdő melletti árokba.

Egyszer csak fényleni kezd valami éjszaka felől a Dnyeszter forrása közötti dombokon.

(Folytatjuk.)

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódaik cégénél
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megkezdődött

A Karácsonyi vásár.

Minőségben kifogástalan jó áruk
kerülnek eladásra
leszállított áruk mellett.

Nagy kézműáru raktár.

Simonffy utca 2. sz. (Városi bérház)
Váray József fűszerüzlete mellett lévő **kézműáru üzletben** felhalmozott

összes téli árukat

az idény előre haladottsága folytán

mesés olcsó áruk

mellett árusítom és kérem a n. é. közönséget, hogy erről meggyőződést szerezni méltóztassék. Üzletem, illetőleg áruim megtekintése vételre nem kötelez s mindenki ott szerzi be szükségletét, ahol azt olcsóbban és jobb minőségben kapja, ép azért kérem, hogy nagy kiterjedésű kézműáru raktáramat összehasonlítás szempontjából is próba tenni kegyeskedjék.

Állandó nagy raktár **vászon, damaszt, kanavász, chifon, trico áruk, ágyszőnyegek, asztalterítők** stb. árukban. A „kristály” **vászon** egyedüli raktára.

Szives pártfogást kér

tisztelettel

GOLDSTEIN SAMU

Simonffy utca 2. (városi bérház.)

Mesés olcsó áruk.

= Jóna János =

fűszer-, liszt-, csemege- és bor kereskedése, korlátlan italmérés.
Debreczen, Nyil-utca 34. sz.

Ajánlom saját termésű

Bocskay-telepi boraim.

Hazai vegyesen szűrt új bor 1 Lt. 28 kr.
Fajtiszta ezerjő . . . . . új bor 1 Lt. 30 kr.
Fajtiszta rizling . . . . . ó bor 1 Lt. 32 kr.
Fajtiszta zöld szilváni ó bor 1 Lt. 40 kr.

Mivel összes új boraim a saját telepemről származnak, ennél fogva azokból már 5 literen felül vételnél 2 kr., 10 literen felül 3 kr., és 15 literen felül mennyiségűnél 4 krt engedek a fenti árakból minden liter után.

Üres edényeket szívesen kölcsönzők haza. Ajánlom még kitűnő minőségű Belföldi, Cuta és Finom Anasztáz rumjaimat, Kecskeméti kis üs ön fölt Baraczk, Törköly, szilva és egyéb

tisztán kezelt italaim,

valamint a téli időnyre szükséges friss darálású szép fehér söt, saját darálású fűszereket.

Déli gyümölcsök és most érkezett szepességi főzelékeket.

Új asztalos, épület és tűzifa kereskedés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy Debreczenben, a Posta-kerében, Falk Ármin és Társa kefégyára mellett

ASZTALOS, ÉPÜLET ÉS TŰZIFA-RAKTÁRT

nyitottam, a hol is asztalosoknak, építészeknek, ácsoknak, kerék- és kocsi-gyártóknak stb. a legkitűnőbb anyagot tartom raktáron.

Különösen ajánlok faragott és fűrészelt épületfát, deszka, lécz, zsindey és gömbfákat.

Cser, tölgy bükk, varga és gyertyán **tűzifát.**

A tűzifát magam apróztatom fel és készen felvágva szállítom haza. Az árakat felvágva és hazaszállítva

olcsón számítom. Tűzifa métermázsanként is kapható.

Rendkívül előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a kívánalmaknak legjobban megfelelhettek.

Megrendelések elfogadtatnak a telepen (Falk Ármin és Társa kefégyára mellett) és Simonffy-utca 55-ik szám alatti lakásomon, valamint telefon útján 386. szám alatt (kérem a telefon számot jól megfigyelni).

Tisztelettel **BETTER IGNÁCZ** épület és tűzifa kereskedő.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy féle pemetefü cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Bud-i czukrászda, Jósá és Jóna drogueriájában.

16 forinttól feljebb készítek finom gyapju szöveteimből divatos férfi öltönyöket vagy téli kabátokat. Mintákkal kívánatra házhoz megyek. Klein Adolf angol uri szabó és Drezdai akadémiában végzett szabász üzlet Piacz utca 66.

Legjobb szakértelemmel készített szőnyeg, szövet, bőrvászon diványok, hencser állandóan raktáron, angol bőr Foutoulok, modern garnitúrák, függöny rajz szerinti javítások, átalakításokat legolcsóbban készít Köhler Lajos kárpitos Piacz-utca 40. Hungária kávéházzal szemben.

Jogász és Tisztviselő körben egy szolga állandó alkalmazást nyer. Feltételek megtudhatók a kör helyiségben naponként d. u. 5-6 óra között Harmath Gergely úrtól.

Nádszék fonás olcsón elvállaltatik, Bethlen-utca 56.

Csinosan butorozott külön bejáratu szoba azonnal kiadó. Széchenyi utca 27.

Jó házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Gyakornok irodába fölvetetik. Írásbeli ajánlatok a kiadóba kéretnek.

Wertheim pénzszekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti czégyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz u. 47. Telefon 18.

Egy szép írásu fiatal leány irodai alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Áruszállításra kis, könnyebb kéziköcsi lerestetik. Czim a kiadóhivatalba.

Boros pinczét keresek a főpiacon évi bérletre. Írásbeli ajánlatokat kérek, mert nem helybeli vagyok. „Borospincze“ czimen a kiadóba.

Rákóczy utca 12. sz. házban 6 szobás földszinti utcza lakás, mellékhelyiségekkel és 8 lóra való istállóval május 1 től kiadó. Szép udvarkert, kitűnő ivóvíz.

Árva leány intelligens családból irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchenyi-utca 27. sz.

Magyarul akarok tanulni. Szász ifju ember vagyok, a ki a nagyszabenyi gymnázium elvégzése után két évet töltöttem a lipcei főiskolán. Most tértem haza és szeretném magamat a magyar nyelvben tökéletesíteni, evégből Debreczenben vagy a környékbeli uri családnál 3-4 hónapot óhajtának tölteni, akként, hogy a család gyermekeit német nyelvre oktattam. Czimemet e lap szerkesztősége adja meg az érdeklődőknek.

Házmaster tisztességes és gyermektelen December 1-re fizetéssel felvétetik. Czim a kiadóban.

Arjegyzékei kívánatra ingyen. — Uj töltésű villamos zseblámpák érkeztek. — **Debreczeni első elektrotechnikai vállalat** távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Vadász

öltönyök

dus választékban!

egy bőrrel beszegett kitűnő lodenből készült teljes öltöny K 32. bőrkabátszörme béléssel K 70. bőrkabát szövetbéléssel K 32.

Koch Testvérek

Debreczen
Piacz-utca 51. sz. (Csanak-ház.)
ÁRJEGYZÉK INGYEN.
Telefon 384.

Fentartva
Halász Nándor
ékszerész
karácsonyi
hirdetésének.

Párisi divat áruházban

Rózsa Ignácz
a M. K. főposta mellett.

**Tulhalmozott raktár miatt
olcsó árak.**

Téli leányka köpeny . 8 kor. feljebb.
Téli leányka Paletó . 10 „ „
Téli női Paletó . . 12 „ „
Téli női színházi köpeny 30 „ „
Téli női diszitett kalapok 5 „ „
Téli s.örme Boák . . 3 „ „

**1500 darab gyermek ruha
mesés olcsón.**

**Legkülönlegesebb külföldi
használt levélbélyegeken
óriási választék
Harmathy Pál**

antiquariumában,
Füvészkert-n. 14. sz.

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN. Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzüintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra
a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál
az intézet ügyvezetője.

Szövet maradékok

120 cm. széles szövet . 50 kr.
120 cm. széles szövet . 85 kr.
120 cm. széles posztó . 60 kr.
120 cm. széles cybelin . 1.10 kr.

Benyáts Emil

női kézimunka és rövidáru üzlete
DEBRECZEN, (Tisza palota.)

1904.
Vasárnap
sével tu
piacon fo
but
a mai k
gyobbito
berendez
b
létesített
zetbe ju
minőség,
mint bá
bárkivel
Eg
zönséget
nyu but
badalma
minden
244 dar
den vete
teljesen

K
butor

gyomorli
hozó gyom
óizu és gy

Régi gyom

Egy üveg
tón

Czim:

Kereskedők

Kapható De

Geréby F

Merkli Fer

ményben:

H.-Hadhá

Utazó

haj

bizto

lásá

haj

árta

növ

1 tív

1 tég

MIH

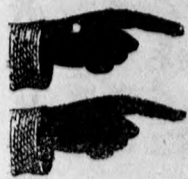
DI

Gyo

legjobb minőség

ezekkel, szor

Reisz Lip

INDRA TEA

a legjobb és legfinomabb tea a világon! Melange a legfinomabb és tegezősebb china, ceylon- és indiai teakból. kapható a jobb fűszer-csemege kereskedésekben és a grogneriában. — Nagybani szétküldés: **Indra tea import company, Triest.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy 20 év óta a debreczeni piacon fennálló

butor-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelőleg megnagyobbitottam, valamint egész modern gézerőre berendezett

butor-gyárat

létesítettem és ezáltal abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimnek minőség, íz és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvehetem.

Egyszerűsöd felhívom a n. é. közönséget saját érdekében kitűnő gyártmányu butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott ebédülő és más asztalaimra, melynek minden lapja egészen kemény tömör fából, 244 darabból van összeállítva és ezáltal minden vetemedés, hasadás vagy furnir-lepattogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, csász. és kir. udvari szállító Debreczen.

„Barát ital“

gyomorlikőr készítményem a legkitűnőbb étvágyat hozó gyomortisztító, az emésztést elősegíti, igen ízű és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő.

Régi gyomorhaj székrekedés és hideglelés ellen csakis ez segít.

Egy üveg ára 40 és 80 krajczár. Kapható a készítőnél levélbeni megrendelésre postán.

Czim: **Zenke Zoltán, Szeged.**

Kereskedők ismét elárúsításra nagy engedélyt kapnak Kapható Debreczenben: Kontsek Géza, Parti Ferencz, Geréby Fülöp utóda, Váray József, Gyarmaty József, Merkli Ferencz urak fűszer üzleteiben. — H.-Böszörményben: Szabó Sándor, H.-Szoboszlón: Körner Béla, H.-Hadházon: Horovitz Mórítz fűszer üzleteiben. Utazó és helyi ügynökök felvételnek.

A Dr. Borsos-féle

hajszesz és hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerárában
DEBRECZEN, Főter 31. sz.

Gyomorcsövek

legjobb minőségben marhabőrrel bevont rugóból, szájpeczekkel, szorító zsinórral és piszkafával 9 korona.

Reisz Lipót Fianál Nagyszombat.

Nincs többé szobafüst!!!

Minden kéményt megjavít a

John-féle szab. kéménytoldó

füst és szelelést szabályozó készülék.

220.000 drb. használatban. — Meggátolja a füstaklatásokat, eltávolítja az árnvésközök büzt, növeli a kémény huzatát.

Leszállított olcsó áron kapható

Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.

cement-, burkolati-, Eternit Aszbest-pala és mindennemű tetőfedési vállalat.

Polgári Takarékszövetkezet Debreczen

Olcsó kölcsönöket nyújt, kényelmes visszafizetési feltételek mellett. A kölcsönök kamatai hetenként, a heti befizetésekkel együtt is fizethetők.

Minden háztartásban jó szolgálatot tesz:

a Baraczk-crème teához használva rum helyett.

a Baraczk-cognac étvágytalanság esetén.

a Baraczk-szesz gyomorbajoknál és emésztési zavaroknál.

az *** Gyógy-cognac erősítő itallal szorítással lábadozóknak és vérszegényeknek.

Kapható mindenütt. — Vezérképviselő: **Trigarszky Emil** ur Debreczenben.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre a legújabb

Női divatkelmék, Blouse selymek,

remek kivitelű

mosó fiandek, velezek

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

törvényszékieleg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor.

Maager Vilmostól BÉCSBEN.

Az első orvosi ekinetylek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatk és rend ltelik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását valamint általában a vér tisztítását el akarja érni — Kapható az osztr. magy monarchia leg több gyógyszerárában és gyógyszerárú kereskedésében.

Főraktár és főelárúsítás az osztr. magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS BÉCS,

III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal [vörös s fekete nyomás sárga papíron] van elzárva.

Karácsonyi alkalmi vásár!

Alapítva:
1875-ben.

KATZ HERMANN

Alapítva:
1875-ben.

== férfi- és fiu ruha cégénél. ==

Kezdődik November hó 28-án, December hó 24-ig bezárólag.

A nagy drágaságra való tekintettel és hogy a bevásárlást megkönnyítsem az árakat mélyen leszállítottam. — Az eladásra kerülő áruk rendkívül olcsók, de semmiesetre a minőség rovására, csak kifogástalan minőségek, a melyekért a cég kezeskedik. —

Szegény gyermekek felruházására, iskoláknak s egyesületnek különös kedvezményt nyujtok. DEBRECZEN, Piacz-u. 43. szám.

Fényképezési cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák, haj-, köröm- és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, — jutányos áron kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr áruk.

A tavalyi

Petroleum forrás

megeredt

NEUMANN NÁNDOR

festék-, lakk-, kence- és petroleum gyári raktárában

Hatvan-utca 5. sz. alatt.

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobozonként 10 kr.

TEA

Kávé import

Brazíliai és keletindiai legfinomabb zamatu kávé igen olcsón kapható

KOHN HENRIK

fűszer-, festék- és ásványviz nagykereskedésében

Gróf Degenfeld-tér.

DIVATOS

IZLÉSES ÉS

JUTANYOS

női és leány felöltők és kalapok

legnagyobb választékban

RÓZSA

női divat-

áruházában

DEBRECZEN,

Kistemplom-bazár.

Külön női kalap-szalon. Saját szücs-műhely.

Gouvre és plissirozás gyorsan és pontosan készül.

Borotva fölösleges! RASOL!

Kés nélkül borotvál!

Egészséges! Kellemes! Olcsó!

Aki pénzt akar megtakarítani!

Aki időt akar megtakarítani!

Aki bőrbetegségnek nem akarja magát kitenni, az RASOL lal borotválkozik

Egy kilogramm ára (elegendő 30-szori bekenésre) helyben 2.40 kor., vidékre 3 kor. előleges beküldése mellett franco utánvétellel 20 fillórral drágább

Egyedüli készítő

„Rasol“ Vegyipar Vállalat

BUDAPEST, VI., Váci-körút 55.

Debreczenben kapható Krausz J. Bernát fűszerkereskedőnél Piacz u. 70.

Karácsonyi és Ujévi ajándéknak

a legcélyszerűbb a saját vagy elhalt szülők és rokonok képét megnagyobbitni és evvel az illetőnek kellemes meglepetést szerezni.

Minden egyes vevő

aki 5 forintért árut akár egyszerre, akár részletekben vásárolni, annak bármilyen fénykép után egy életnagyságu képet készítenek, csupán a rajta levő papir keretért 1 frt 50 kr. fizetendő.

Női ruhaszövetek, Barchettok és Nyak-cizcizák érkeztek.

Maradék Áruház

Piacz-utca 19.

Tisza palotával szemben.

Minden olcsó és semmi sem drága.